

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

**ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΩΣΤΑ ΚΑΔΗ
στην τελετή παράδοσης στο Μουσείο Αγώνος ΕΟΚΑ 1955-59
του Ευαγγελίου και του Πρωτοκόλλου Ορκωμοσίας
της «Επιτροπής Προπαρασκευής Αγώνος Ενώσεως της Κύπρου
μετά της μητρός Ελλάδος»**

**Παρασκευή, 9 Οκτωβρίου 2015, 13:00, Αίθουσα Ολομέλειας της Βουλής των
Αντιπροσώπων**

Με βαθιά συγκίνηση και αισθήματα εθνικής περηφάνιας παραλαμβάνουμε σήμερα ορισμένα από τα σπουδαιότερα κειμήλια του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59. Το Ευαγγέλιο, που φυλάχθηκε από το 1977 με απόλυτο σεβασμό από την Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος, είναι το ιερό και ιστορικό σύμβολο της πίστης του κυπριακού λαού και η πηγή έμπνευσης του αγώνα της ΕΟΚΑ για την ένωση με την Ελλάδα. Το Ευαγγέλιο συνοδεύεται από το «Πρωτόκολλο Ορκωμοσίας της Επιτροπής Προπαρασκευής Αγώνος της Κύπρου μετά της Μητρός Ελλάδος».

Η σκέψη μας στρέφεται πίσω, στα χρόνια της Αγγλοκρατίας, όταν ο λαός μας αποφάσισε να διεκδικήσει το δίκαιό του με αγώνες και θυσίες. Η προετοιμασία του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα άρχισε μυστικά, στις αρχές της δεκαετίας του 1950 στην Ελλάδα και εντατικοποιήθηκε στα επόμενα χρόνια, αφού η Βρετανία αγνοούσε πεισματικά τη θέληση του κυπριακού Ελληνισμού για αυτοδιάθεση και Ένωση, όπως εκφράστηκε με το δημοψήφισμα της 15^{ης} Ιανουαρίου 1950. Στην Αθήνα σχηματίστηκε δωδεκαμελής Επιτροπή από εξέχοντα πρόσωπα της Κύπρου και της Ελλάδας, με πρόεδρο τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ', η οποία αποφάσισε να διεκδικήσει δυναμικά την αποτίναξη του αγγλικού ζυγού και την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Στις 7 Μαρτίου 1953 τα μέλη συναντώνται στο σπίτι του καθηγητή Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Γεράσιμου Κονιδάρη και σφραγίζουν την απόφασή τους με όρκο στο ιερό Ευαγγέλιο, που παραλαμβάνουμε με συγκίνηση σήμερα: *«Ορκίζομαι εις το όνομα της Αγίας και Ομοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος να φυλάξω, θυσιάζων*

και την ιδίαν μου ζωήν, υποφέρων και τα πλέον σκληρά βάσανα, μυστικόν παν ό,τι γνωρίζω και θέλω ακούσει διά την υπόθεσιν της Ενώσεως της Κύπρου. Θα υπακούω δε εις τας εκάστοτε διδομένας μοι διαταγάς».

Ακολουθούν οι υπογραφές των δώδεκα μελών της Επιτροπής, τόσο στην τελευταία σελίδα του Ευαγγελίου, όσο και στο Πρωτόκολλο που συντάχθηκε: Κύπρου Μακάριος, Νικόλαος Παπαδόπουλος, Γεώργιος Στράτος, Γεράσιμος Κονιδάρης, Αντώνιος Αυγίκος, Σάββας Λοιζίδης, Σωκράτης Λοιζίδης, Γεώργιος Γρίβας, Ηλίας Τσατσόμοιρος, Δ. Σταυρόπουλος, Δημήτριος Βεζανής, Ηλίας Αλεξόπουλος.

Με τις αποφάσεις και ενέργειές της η Επιτροπή συνέβαλε καταλυτικά στην προετοιμασία του απελευθερωτικού Αγώνα. Οι συνεδρίες της γίνονταν υπό την προεδρία του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, τον οποίο αντικαθιστούσε στην απουσία του ο Γεώργιος Στράτος, πρώην Υπουργός Στρατιωτικών. Μερικά από τα θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή ήταν η αποστολή όπλων στην Κύπρο, ο καθορισμός της μορφής του Αγώνα, η προπαγάνδα και η δραστηριοποίηση της Πανελληνίου Επιτροπής Αυτοδιαθέσεως Κύπρου.

Η Επιτροπή διόρισε στρατιωτικό αρχηγό του Αγώνα ένα από τα μέλη της, τον Γεώργιο Γρίβα, ο οποίος ήταν συνταγματάρχης εν αποστρατεία και διέθετε πλούσια στρατιωτική πείρα, κυρίως σε θέματα τακτικής πολέμου. Ο Γρίβας ανέλαβε συστηματική δράση για την οργάνωση και τη στρατιωτική προετοιμασία του ένοπλου αγώνα. Τον Μάρτιο του 1954 φτάνουν στην Κύπρο τα πρώτα όπλα και τον Νοέμβριο του ίδιου χρόνου αποβιβάζεται κι ο ίδιος μυστικά στο νησί. Την 1^η Απριλίου 1955, ως αρχηγός της Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ) με το ψευδώνυμο Διγενής, κηρύσσει την έναρξη του επαναστατικού κινήματος για ελευθερία της Κύπρου και ένωσή της με την Ελλάδα.

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και ο Γεώργιος Γρίβας, ως αρχηγοί του Αγώνα της ΕΟΚΑ, συνεργάζονταν στενά και αρμονικά και έπαιξαν καίριο ρόλο στην επιτυχία του.

Κυρίες και κύριοι,

Ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της ΕΟΚΑ μπορεί να μην οδήγησε στην επίτευξη του βασικού στόχου για αυτοδιάθεση και ένωση με την Ελλάδα, οδήγησε ωστόσο στο τέλος της αποικιοκρατίας και στην ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι αγώνες, οι

θυσίες και το ανυπέρβλητο πνεύμα του 55-59 αποτελούν αιώνιο παράδειγμα εθνικής αξιοπρέπειας και αγωνιστικότητας για τον λαό μας.

Σήμερα, έξι ολόκληρες δεκαετίες μετά τα ηρωικά εκείνα χρόνια, μεγάλο μέρος του νησιού μας εξακολουθεί να βρίσκεται ακόμα υπό το βάρος της τουρκικής κατοχής και αντίστοιχο μέρος του λαού μας είναι πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα. Ο κυπριακός Ελληνισμός εξακολουθεί να βιώνει κατάφωρη παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων του και στέρψη θεμελιωδών ελευθεριών. Ωστόσο οι δυσκολίες δεν τον λυγίζουν. Παραμένει όρθιος και συνεχίζει τον αγώνα για ελευθερία και επιστροφή στην πατρώα γη.

Στόχος της πλευράς μας παραμένει πάντοτε η επίτευξη μιας δίκαιης, λειτουργικής και βιώσιμης λύσης, με πολιτική και οικονομική σταθερότητα, με διασφαλισμένες τις ελευθερίες και τα δικαιώματα για όλους τους νόμιμους κατοίκους της. Θέλουμε μια Κύπρο που να αξιοποιεί την ευρωπαϊκή της ταυτότητα και να προωθεί την πρόοδο σε όλους τους τομείς ανάπτυξης, μια Κύπρο παράγοντα ειρήνης και σταθερότητας στην ευαίσθητη αυτή γωνιά του πλανήτη.

Το Ευαγγέλιο και το Πρωτόκολλο Ορκωμοσίας θα φυλάσσονται από σήμερα, με κάθε σεβασμό, στο Μουσείο Αγώνος της ΕΟΚΑ 1955-59 και θα συμπληρώνουν την ανεκτίμητης αξίας συλλογή των ιερών κειμηλίων του ωραίου εκείνου αγώνα. Οφείλουμε την μέγιστη τιμή στα μέλη της Επιτροπής Προπαρασκευής Αγώνος Ενώσεως της Κύπρου μετά της Μητρός Ελλάδος Γεράσιμο Κονιδάρη, Σάββα Λοιζίδη και Σωκράτη Λοιζίδη, που παρέδωσαν με ασφάλεια τα ιερά αυτά κειμήλια στην Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδας, όπου διαφυλάχθηκαν έκτοτε με ασφάλεια στους χώρους της Παλιάς Βουλής.

Ευχαριστούμε θερμά τον Πρόεδρο της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδας κύριο Διονύσιο Άγγελο Μινώτο για την πρωτοβουλία να παραχωρηθούν τα ιερά αυτά κειμήλια με μακροχρόνιο δανεισμό στη χώρα μας και τον Εξοχότατο Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων κύριο Γιαννάκη Ομήρου που τα παρέλαβε, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα και το Μουσείο Αγώνος ΕΟΚΑ 1955-59 ως τον καταλληλότερο χώρο φύλαξής τους. Άλλωστε κάθε επίσκεψη στο Μουσείο Αγώνος αποτελεί βιωματική διδασκαλία, μέσα από την οποία παλαιότεροι και νεότεροι κατανοούμε τις αρετές και τις διαχρονικές αξίες που χαρακτήριζαν το έπος του 55'-59' και συντηρούμε παράλληλα την ιστορική μας μνήμη και συνείδηση.

Με υπευθυνότητα λοιπόν και σεβασμό θα διαφυλάξουμε τα ιερά κειμήλια που παραλαμβάνουμε σήμερα, εισπράττοντας από αυτά το πνεύμα πίστης, αγωνιστικότητας και προσήλωσης σε ιδανικά που χαρακτήριζε τον ένδοξο αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959.